

ZABITA MEVZUATI

Av. Gazi SERT
İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü (Emekli)
gazisert@gmail.com
0505 466 22 55

BELEDİYE ZABITA TEŞKİLATI

**GÖREV-YETKİ VE
SORUMLULUKLARI**

BELEDİYE ZABITA MEVZUATI

- 5393 sayılı Belediye Kanunu
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu
- 5326 sayılı Kabahatler Kanunu
- 1608 sayılı Kanun
- 3572 sayılı İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun
- 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun
- 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu
- 3194 sayılı İmar Kanunu
- 775 sayılı Gecekondu Kanunu
- 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu
- 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz Ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun

- 5179 sayılı Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun
- 2872 sayılı Çevre Kanunu
- 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu
- 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun
- 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu
- 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu
- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
- 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu
- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu
- 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak → Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun
- 6831 sayılı Orman Kanunu
- Diğer Kanunlar ve Yönetmelikler

- ❑ Belediye zabıta teşkilâtının çalışma usûl ve esasları, çalışanların görev ve yetkileri, memurluğa alınması için taşımaları gereken nitelikler, alacakları meslek içi eğitim, görevde yükselme, giyecekleri kıyafet ve savunma amaçlı olarak kullanacakları aletler ile zabıta teşkilâtında hizmet gereklerine göre oluşturulacak birimler, İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından çıkarılacak **yönetmelikle** düzenlenir.
- Belediye, bu yönetmeliğe aykırı olmamak üzere **ek düzenlemeler** yapabilir. (5393-51/3)

BELEDİYE ZABITA YÖNETMELİĞİ

□ 11.04.2007 tarih ve 26490 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Yönetmelikte;

- BELEDİYE ZABITA TEŞKİLÂTININ KURULUŞ, GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI,
 - ZABITA MEMURLARININ NİTELİKLERİ,
 - GÖREVDE YÜKSELME VE MESLEKİ EĞİTİMLERİ,
 - KIYAFETLERİ ile
 - ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI,
- düzenlenmiştir.

ZABITA GÖREVİ

❑ 5393 sayılı Belediye Kanununun 51.md.

Belediye zabıtası, beldede;

→ ESENLIK,

→ HUZUR,

→ SAĞLIK ve

→ DÜZENİN

sağlanmasıyla görevli olup bu amaçla, belediye meclisi tarafından alınan ve belediye zabıtası tarafından yerine getirilmesi gereken emir ve yasaklarla bunlara uymayanlar hakkında mevzuatta öngörülen ceza ve diğer yaptırımları uygular.

Görevini yaparken zabıtaya karşı gelenler, kolluk kuvvetlerine karşı gelenler gibi cezalandırılır.

ZABITA TEŞKİLATI

- ❑ **Belediye zabıta teşkilatı;** 22/02/2007 tarihli ve 26442 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan **Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik** hükümleri çerçevesinde **BELEDİYE MECLİSİ KARARI** ile oluşturulur. (Yönetmelik/5)

Zabıta Teşkilatı;

- Daire Başkanı, (BB)
- Zabıta Müdürü, (İlçe B. C-5 Grubu ve üzeri)
- Zabıta Şube Müdürü, (BB)
- Zabıta Amiri,
- Zabıta Komiseri ve
- Zabıta Memuru

unvanlı kadrolar ile hizmet için gerekli diğer kadrolardan oluşur.

ZABITA TEŞKİLATI

- ❑ Belediye zabıtası, hizmetin gereğine ve yoğunluğuna göre, İMAR, ÇEVRE, SAĞLIK, TRAFİK ve TURİZM gibi kısımlara ayrılabilir.
- Belediye zabıtası, hizmetin özelliğine göre **sabit, gezici veya toplu** olarak görev yapar.
- Belediye zabıta teşkilatı **belediye başkanına bağlıdır**. Belediye başkanı, zabıta teşkilatı üzerindeki yetkilerini **belediye başkan yardımcısına**; büyükşehirlerde **genel sekreter veya genel sekreter yardımcısına** devredebilir.

ZABITANIN GÖREV ALANI

- ❑ Belediye zabıtası **BELEDİYE SINIRLARI** içerisinde görevli ve yetkilidir.
- Ayrıca, **MÜCAVİR** alanlarda kanunlarla belediyenin yetki ve sorumluluğuna verilmiş hizmetler bakımından da yetkili ve görevlidir.
- Büyükşehir belediye zabıtası, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7. maddesinin birinci fıkrasının (k) bendi ile belirlenmiş alanlarda görevli ve yetkilidir. (*Büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu veya işlettiği alanlarda zabıta hizmetlerini yerine getirmek*)
- Büyükşehir belediye zabıtası ve ilçe belediye zabıtalарının **birlikte görev** yaptığı durumlarda **gözetim ve koordinasyon yetkisi, büyükşehir zabıta daire başkanına** aittir. (Yönetmelik/8)

ÇALIŞMA DÜZENİ

- ❑ Zabıta hizmetleri **kesintisiz** olarak yürütülür. Zabıta personelinin çalışma süresi ve saatleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın, hizmetin aksatılmadan yürütülmesini sağlayacak şekilde düzenlenir.
- ❑ Belediye zabıta ve özel güvenlik hizmetlerinde fiilen çalışanlara, **fazla mesai ücreti** olarak yılı bütçe kanununda belirlenen üst sınırı aşmamak kaydıyla **belediye meclisi kararı** ile tespit edilen **maktu tutar** ödenir. (5393-51/4)

- ❑ Belediye zabıta hizmetleri resmi tatil günleri de dâhil olmak üzere, günün **24 SAATİ** aksatılmadan sürdürülür.
- ❑ Zabıta personelinin **çalışma süresi ve saatleri** 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın, hizmetin aksatılmadan yürütülmesini sağlayacak şekilde aynı Kanunun 101 inci maddesi gereğince **belediye zabıtasının en yüksek dereceli amirinin teklifi ve belediye başkanının onayı** ile tespit olunur.
(Yönetmelik-9)

- ❑ Zabıta personelinin çalışma saatleri **VARDİYALAR HALİNDE** görevin gereğine göre **24 SAAT İŞ 48 SAAT İSTİRAHAT** veya **12 SAAT İŞ 24 SAAT İSTİRAHAT** şeklinde düzenlenebilir. Belediye zabıta memurlarının haftalık olağan çalışma saatleri **48 SAATİ** geçmeyecek şekilde düzenlenir.
- ❑ Ancak, **personel sayısı az** olan zabıtalarda **12 SAAT İŞ, 12 SAAT İSTİRAHAT** şeklinde düzenleme yapılabilir. Bu uygulamadan dolayı hizmetin sürekliliğini aksatmamak kaydıyla ve bir sıra dâhilinde personele 657 sayılı Kanunun 99 uncu maddesi göz önünde bulundurularak ayrıca **haftada iki gün İZİN** verilebilir. →

- Kadın memurlara; tabip raporunda belirtilmesi hâlinde hamileliğin yirmidördüncü haftasından itibaren ve doğumdan sonraki iki yıl süreyle **gece nöbeti ve gece vardiyası** görevi verilemez.
- Engelli memurlara da isteği dışında **gece nöbeti ve gece vardiyası** görevi verilemez.

Fazla Çalışma Ücreti

- ❑ Belediye zabıta hizmetlerinde **fiilen çalışanlara** (destek hizmeti yürüten personel hariç) , fazla mesai ücreti olarak **yılı bütçe kanununda** belirlenen üst sınırı aşmamak kaydıyla belediye meclisi kararı ile tespit edilen **maktu tutar** ödenir.
- ❑ 2025 Mali Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa ekli (K) Cetveline göre:

Zabıta-İtfaiye ile Kadrolu Koruma ve Güvenlik Personeline Ödenecek Azami Aylık Maktu Fazla Çalışma Ücreti	Nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde	1.689,00
	Nüfusu 10.001'den 50.000'e kadar olan belediyelerde	1.807,00
	Nüfusu 50.001'den 100.000'e kadar olan belediyelerde	1.995,00
	Nüfusu 100.001'den 250.000'e kadar olan belediyelerde	2.255,00
	Nüfusu 250.001'den 1.000.000'e kadar olan belediyelerde	2.692,00
	Nüfusu 1.000.001' den fazla belediyelerde	3.129,00
	Ankara, İstanbul ve İzmir Büyükşehir Belediyeleri dışındaki diğer Büyükşehirlerin belediye sınırları içerisindekiler için	3.129,00
	Ankara, İstanbul ve İzmir Büyükşehir belediye sınırları içerisindekiler için	4.155,00

▪ Aylık maktu fazla çalışma ücretleri;

1) Görevin yapılması sırasında veya görevden dolayı yaralanma ve sakatlanma hallerinde tedavi süresince,

2) Bir yılda toplamı 30 günü geçmeyen hastalık izni sürelerinde,

3) Yurt içinde yapılacak hizmet içi eğitime katılma ve geçici görevli olarak bulunma durumlarında, ödenmeye devam olunur.

Diğer hallerde ise maktu fazla çalışma ücretleri, fiilen çalışıldığı sürece ve bu süre ile orantılı olarak ödenir.

BELEDİYE ZABITASININ GÖREVLERİ

□ Belediye Zabıta Yönetmeliğinde, zabıtanın görevleri **5 grup** halinde sayılmıştır:

- 1) BELDENİN DÜZENİ ve ESENLIĞI ile ilgili görevleri,
- 2) İMAR ile ilgili görevleri,
- 3) ÇEVRE ve SAĞLIK ile ilgili görevleri,
- 4) TRAFİKLE ilgili görevleri,
- 5) YARDIM görevleri.

❑ Beldenin Düzeni ve Esenliği ile İlgili Görevleri;

- 1) Belediye sınırları içinde **beldenin düzenini, belde halkının huzurunu ve sağlığını** sağlayıp korumak amacıyla **ilgili mevzuatta**, belediye zabıtasınca yerine getirileceği belirtilen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.
- 2) Belediyece yerine getirileceği belirtilip de mahiyeti itibariyle **belediyenin mevcut diğer birimlerini ilgilendirmeyen** ve belediye zabıta kuruluşunca yerine getirilmesi tabii olan görevleri yapmak.
- 3) Belediye **karar organları** tarafından alınmış kararları, emir ve yasakları uygulamak, alınan karar, emir ve yasaklara uymayanlar hakkında gerekli müeyyideleri uygulamak.

(1608 sayılı Kanunun 1. maddesine göre, belediye meclisince kabul edilecek "Emir ve Yasaklar Yönetmeliği") →

4) Ulusal bayram ve genel tatil günleri ile özellik taşıyan günlerde yapılacak törenlerin gerektirdiği hizmetleri görmek.

-2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun

-Ulusal Ve Resmi Bayramlar İle Mahalli Kurtuluş Günleri, Atatürk Günleri Ve Tarihi Günlerde Yapılacak Tören Ve Kutlamalar Yönetmeliği

-Türk Bayrağı Tüzüğü

5) Cumhuriyet Bayramında iş yerlerinin kapalı kalması için gerekli uyarıları yapmak, tedbirleri almak, bayrak asılmasını sağlamak. (2429 sy.Kanun) →

- 6) Kanunların belediyelere görev olarak verdiği **takip, kontrol, izin ve yasaklayıcı hususları** yerine getirmek.
- 7) Belediyeye ait **taşınır veya taşınmaz mallara** verilen zararın tespiti halinde ilgili birimlere bildirmek, gerekli işlemleri başlatmak, bu konuda ilgili birimlerin talebi halinde müşterek çalışmak, ivedi hallerde gerekli tedbirleri almak. →

8) Bulunmuş eşya ve malları, mevzuat hükümlerine ve belediye idaresinin bu konudaki karar ve işlemlerine göre korumak; sahipleri anlaşıldığında onlara teslim etmek; sahipleri çıkmayan eşya ve malların, mevzuatta ayrıca özel hüküm yoksa bakım ve gözetim masrafı alındıktan sonra bulana verilmesini sağlamak.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 770. maddesinde; "Bulunan şeyin özenle korunması gerekir. Korunması aşırı gideri gerektirir veya çabuk bozulabilir bir nitelik taşır ya da kolluk kuvvetleri veya kamu kurumu tarafından **bir yıldan fazla saklanmış olursa**, bulunan şey satılabilir. Satış, gerektiğinde önceden ilân edilerek açık artırma yoluyla yapılır. Satış bedeli, bulunan şeyin yerine geçer." hükmü getirilmiştir.

Buna göre, bulunmuş eşyaların ilan edilerek en az bir yıl muhafaza edilmesi, bu süre sonunda sahibi çıkmazsa, ihale suretiyle satılarak bedellerinin belediye bütçesine gelir kaydedilmesi mümkündür. →

9) 831 sayılı Sular Hakkındaki Kanuna göre, umumi çeşmelerin kırılmasını, bozulmasını önlemek; kıran ve bozanlar hakkında işlem yapmak, şehir içme suyuna başka suyun karıştırılmasını veya sağlığa zararlı herhangi bir madde atılmasını önlemek, kaynakların etrafını kirletenler hakkında gerekli kanuni işlemleri yapmak.

İçme suları kaynaklarında zarar verecek ve sıhhat şartlarını bozacak şekilde tarla açan, hayvan bırakan ve sulama yapanlar hakkında gerekli kanuni işlemleri yapmak.

(1608 sayılı Kanuna göre, encümente i.p.c. verilir.) →

10) 5490 sayılı **Nüfus Hizmetleri Kanunu** ve bu Kanuna göre çıkarılan 31/07/2006 tarihli ve 25245 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Adres ve Numaralamaya İlişkin Yönetmelik çerçevesinde binalara verilen numaraların ve sokaklara verilen isimlere ait levhaların sökülmesine, bozulmasına mani olmak.

(1608 sayılı Kanuna göre, encümençe i.p.c. verilir.)

11) 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde etiketsiz mal, ayıplı mal ve hizmetler, satıştan kaçınma, taksitli ve kampanyalı satışlar ve denetim konularında belediyelere verilen görevleri yerine getirmek. (Fiyat Etiketi Yönetmeliği)

Etiketsiz mal, ayıplı mal ve hizmetler, satıştan kaçınma, taksitli ve kampanyalı satışlarla ilgili hususlara aykırı hareket edenler hakkında i.p.c. verme yetkisi Ticaret İl Müdürlüklerine ait olup, belediye zabıtası bu hususlarla ilgili tespitlerini Ticaret İl Müdürlüğüne bildirir. →

11/1) Stokçuluk ve fahiş fiyat denetimi

Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Yönetmeliğinin 3. maddesinin

(ç) bendinde; «Fahiş fiyat artışı: Olağanüstü hal, afet ve ekonomik dalgalanma dönemleri ile diğer acil durumlarda üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından satışa sunulan ve kamunun beslenme, sağlıklı yaşama ve korunma gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak için zorunlu olan mal ve hizmetlerin fiyatında girdi ve diğer üretim maliyetlerindeki artış gibi haklı bir sebebe dayanmaksızın yapılan aşırı ve adil olmayan artışı,»

(ğ) bendinde; «Stokçuluk: Olağanüstü hal, afet ve ekonomik dalgalanma dönemleri ile diğer acil durumlarda üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin piyasada darlık yaratan, piyasa dengesini ve serbest rekabeti bozan faaliyetleri ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyen faaliyetlerini,» şeklinde tanım getirilmiştir. →

Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Yönetmeliğinin 15. maddesinin üçüncü fıkrasında; Belediyelerin Ticaret Bakanlığının talebi üzerine üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin fahiş fiyat artışı ve stokçuluk uygulamaları hakkında ön inceleme mahiyetinde denetim yapmakla görevli olduğu ve yapılan denetimin sonuçlarını Ticaret Bakanlığına derhal bildirileceği, hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, belediyelerin üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerinde **fahiş fiyat ve stokçuluk denetimi** yapabilmesi için, Ticaret Bakanlığının talebinin bulunması gerekmektedir. Ticaret Bakanlığının talebi üzerine belediye zabıtasınca yapılan denetimlerde tespit edilen hususlar tutanağa bağlanarak, Bakanlığa iletmek üzere **Ticaret İl Müdürlüğüne** bildirilecektir. →

12) Kanunen belediyenin izni veya vergi ve harçlara tabi iken izin alınmaksızın veya harç ve vergi yatırılmaksızın yapılan işleri tespit etmek, bunların yapılmasında, işletilmesinde, kullanılmasında veya satılmasında sakınca varsa derhal men etmek ve kanuni işlem yapmak.

13) 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanuna göre **cezaevinde hükümlü olarak bulunanlar** ve 4109 sayılı **Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım Hakkında Kanuna** göre, yardıma muhtaç olduğunu beyanla müracaat edenler hakkında **muhtaçlık durumu araştırması** yapmak. →

14) 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre, izin verilmeyen yerlerin işgaline engel olmak, işgaller ile ilgili tahsilat görevlilerine yardımcı olmak.

15) 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerince belediye sınırları içinde kaçak orman emvalinin tespiti halinde orman memurlarına yardımcı olmak, →

16) 5957 sayılı "Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz Ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" ve ilgili yönetmeliklerine göre belediye zabıtasına verilen görevleri yapmak.

12.07.2012 tarih ve 28351 sayılı Gazetede yayımlanan «Pazar Yerleri Hakkında Yönetmelik»te Pazar yerlerinin kurulması ve işletilmesine ilişkin esaslar düzenlenmiştir. →

5957 sayılı Kanundaki Yasaklar (13. md)

Malların toptan veya perakende ticaretinde;

- a) Piyasada darlık yaratmak, fiyatların yükselmesine sebebiyet vermek veya fiyatların düşmesine engel olmak için malların belirli ellerde toplanması, satışından kaçınılması, stoklanması, yok edilmesi, bu amaçla propaganda yapılması veya benzeri davranışlarda bulunulması (Encümen-210.622,00 TL)
- b) Malların, gıda güvenilirliğine, kalite ve standardına, teknik ve hijyenik şartlara aykırı olarak satışa sunulması 42.076,00 TL (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı) (Pazaryerlerinde 1/10)
- c) Malın kalitesine, standardına veya gıda güvenilirliğine ilişkin belgelerde ya da künyesinde bilerek değişiklik yapılması, bunların tahrif veya taklit edilmesi ya da bunlarda üçüncü şahısları yanıltıcı ifadelerle yer verilmesi, (Encümen-105.274,00 TL)
- ç) Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak üretici, üretici örgütleri veya tüccarların komisyonculuk faaliyetinde bulunması, (Encümen-42.076,00 TL) →

- d)** Malın miktarının, satış değerinin, komisyon oranı veya ücretinin ya da kanunî kesintilerin üreticiye gerçeğe uygun olmayarak intikal ettirilmesi, (Encümen-63.132,00 TL)
- e)** Halde, toptan satış miktarının altında mal satılması, (Encümen-2.017,00 TL)
- f)** Halde oluşan mal atıklarının ayıklanarak hal içinde ya da dışında toptan veya perakende satılması, (Encümen-63.132,00 TL)
- g)** İşyeri veya satış yerinde izin alınmaksızın değişiklik yapılması veya bu yerlere ilaveler yapılması, (Encümen-42.076,00 TL)
- ğ)** İşyeri veya satış yeri bulunmaksızın toptancı halinde veya pazar yerinde toptan ya da perakende satış yapılması, (Encümen-10.472,00 TL)
- h)** Aynı kap veya ambalaj içine değişik kalitede ve/veya üzerinde yazılı olan miktardan az mal konulması, (Encümen-42.076,00 TL) (Pazar yerlerinde 1/10)
- ı)** Ölçü ve tartı aletlerinin hileli bir şekilde kullanılması ya da hileli olarak karışık veya standartlara aykırı mal satılması, (Encümen-42.076,00 TL)
(Pazar yerlerinde 1/10) →

- i) Toptancı halinde ya da pazar yerindeki işyeri veya satış yeri dışında ya da buralardaki geçiş yollarında mal teşhir edilmesi, satılması, mal veya boş kap bulundurulması, (Encümen-10.472,00 TL) (Pazar yerlerinde 1/10)
- j) Toptancı halinde veya pazar yerinde, çevreyi rahatsız edecek şekilde satış yapılması, alıcı veya tüketiciye karşı sözlü veya fiilî kötü muamelede bulunulması, (Encümen-10.472,00 TL) (Pazar yerlerinde 1/10)
- k) Toptancı halinde veya pazar yerinde, atık malzemelerin belirlenen şekilde veya alanlarda toplanmaması ya da satış yeri veya işyerinin temiz tutulmaması, (Encümen-10.472,00TL) (Pazar yerlerinde 1/10)
- l) Malların etiketlenmesine, pazar yerine mal getirilmesine, bu yerlerde araç bulundurulmasına, satış yeri numarasını gösterir levhaya, üretici ve pazarcılarca kullanılacak kimlik kartlarına ve bunlarca giyilecek kıyafetlere ilişkin olarak bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmeliklerdeki usul ve esaslara aykırı hareket edilmesi, (Encümen-2.017,00) →

Diğer Yasaklar

- Komisyoncuların satış bedeli üzerinden alacakları komisyon oranı, yüzde sekizi aşmamak üzere taraflarca serbestçe tespit edilir. Bakanlık (Gümrük ve Tic. Bak.) bu oranı yarıya kadar indirmeye yetkilidir. Fiilen aracılık hizmeti verilmedikçe komisyon ücreti alınamaz. (5/5 md.) (Encümen-42.076,00 TL)
- Komisyoncular teslim aldıkları malları cinslerine, doğal özelliklerine, standartlarına, gıda güvenilirliğine ve kalitesine ilişkin şartlara göre özenle korumak ve gerekli bilgileri vermek, kanunî kesintileri satış bedelinden düştükten sonra mal bedelini satış tarihinden itibaren on beş iş günü içinde üreticiye veya üretici örgütüne ödemek zorundadır. Vadeli satışlarda bu süre otuz iş günü olarak uygulanır. (5/6 md.) (Encümen-42.076,00 TL)
- Teslim alınan malların satış bedeli ile satın alınan malların alış bedelinden kanuni kesintiler dışında başka bir kesinti yapılamaz. (5/7 md.) (Encümen-42.076,00 TL) →

- Ticari uygulamalar göz önünde bulundurularak ilgili yönetmelikle belirlenen durumlar dışında, sekizinci fıkrada sayılan kişiler toptancı halleri içinde kendi aralarında mal alamaz, satamaz veya devredemez. (5/10 md.) (Encümen-42.076,00 TL)
- Toptancı halinden satın alınmayan veya toptancı haline bildirilmeyen malları taşımak veya bunları depolamak, (Encümen-6.967,00 TL)
- Bakanlıkça belirlenen asgarî şartları ve bilgileri sözleşmelerde bulundurmamak. (Encümen-42.076,00 TL)
- Perakende satış yapan üreticiler hariç toptan veya perakende satış yapan diğer satıcılar; malları cinsine, doğal özelliklerine, kalite ve standartlarına göre sınıflandırmak, gıda güvenilirliğine, teknik ve hijyenik şartlara uygun olarak ürünün özelliğine göre satışa sunmak ve satışa sunulan malların izlenebilirliğine yönelik bilgileri içeren ve Bakanlık ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca belirlenecek teknik özelliklere sahip künyelerin kap veya ambalajlarının üzerinde bulundurulmasını sağlamak zorundadır. (Encümen-105.274,00 TL) →

- Meslek mensupları, serbest rekabeti engellemek amacıyla kendi aralarında veya üreticilerle ticarî anlaşmalar yapamaz, uyumlu eylemde bulunamaz ve hâkim durumlarını kötüye kullanamaz.(6/2 md.) (Encümen-210.622,00 TL)
- Gerçeğe aykırı analiz raporu düzenlemek veya bu raporun düzenlenmesini sağlamak. (Encümen-210.622,00 TL)

17) 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun gereğince **yangın, deprem ve su baskını** gibi hallerde görevli ekipler gelinceye kadar gerekli tedbirleri almak.

18) 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununa ve Ölçü ve Ölçü Aletleri Damga Yönetmeliğine göre;

- Ölçü ve tartı aletlerinin damgalarını kontrol etmek, damgasız ölçü aletleriyle satış yapılmasını önlemek,
- Yetkili tamircilerin yetki belgelerini kontrol etmek,
- Damgalanmamış hileli, ayarı bozuk terazi, kantar, baskül, litre gibi ölçü aletlerini kullandırmamak, kullananlar hakkında gerekli işlemleri yapmak. (Ticaret İl Müdürlüğüne bildirmek.)

19) **Ruhsatsız olarak açılan veya ruhsata aykırı olarak işletilen işyerleri** ile ilgili olarak 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince, **işyerinin açma ruhsatı alıp almadığını kontrol etmek**, yetkili mercilerce verilen işyeri **kapatma cezasını** uygulamak, **denetim** ve gereken diğer işlemleri yapmak.→

20) Deniz, göl, nehir veya benzeri sular **üzerinde motorlu veya motorsuz yüzer araçları**; yolcu taşıma, yeme/içme, eğlence, barınma ve benzeri amaçlarla çalışma izni veya işyeri açma ruhsatı olmaksızın kullananlar hakkında İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre **faaliyetten men** işlemlerini uygulamak ve bu araçların yetkili birimlerle yediemin limanlarına bağlanmasını sağlamak.

21) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanuna göre **belediye alacaklarından dolayı haciz yoluyla yapılacak tahsilatlarda** yardımcı olmak.

22) 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ile verilen görevleri yerine getirmek.

23) Korunması belediyelere ait tarihi ve turistik tesisleri muhafaza etmek, kirletilmesine, çalınmalarına, tahrip edilmelerine ve her ne suretle olursa olsun zarara uğratılmalarına meydan vermemek.

24) Mülki idare amiri, belediye başkanı veya yetkili kıldığı amirlerin hizmetle ilgili emirlerini yerine getirmek. ←

İmar ile İlgili Görevleri;

1) 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili imar yönetmeliklerine göre;

- Belediye ve mücavir alan sınırları içinde güvenlik tedbirleri alınması gerekli görülen arsaların çevrilmesini sağlamak,
- Açıkta bulunan kuyu, mahzen gibi yerleri kapattırarak zararlarını ve tehlikelerini gidermek,
- Kanalizasyon ve fosseptik çukurlarının sızıntı yapmalarına mani olmayı sağlamak,
- Hafriyat atıklarının müsaade edilen yerler dışına dökülmesini önlemek,
- Yıkılacak derecedeki binaları boşalttırmak, yıkım kararlarının uygulanmasında gerekli tedbirleri almak,
- Ruhsatsız yapılan inşaatları tespit etmek ve derhal inşaatı durdurarak belediyenin fen kuruluşlarının yetkili elemanlarıyla birlikte tutanak düzenlemek ve haklarında kanuni işlem yapmak, boşaltılması ve yıktırılması hususunda yetkili mercilerin karar ve talimatları doğrultusunda yapı veya iş yerleriyle ilgili kanuni yetkililerle birlikte diğer tedbirleri almak ve yasal işlem uygulamak. →

2) 775 sayılı Gecekondur Kanununa göre izinsiz yapılaşmaya meydan vermemek, izinsiz yapıların tespitini yapmak ve fen elemanlarının gözetiminde yıkılmasını sağlamak ve gerekli diğer tedbirleri almak.

→ 775 sayılı Kanunun 18. maddesinde yer alan; «Belediye sınırları içinde veya dışında, belediyelere, Hazineye, özel idarelere, katma bütçeli dairelere ait arazi ve arsalarda veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde yapılacak, daimi veya geçici bütün izinsiz yapılar, inşa sırasında olsun veya iskan edilmiş bulunsun, hiçbir karar alınmasına lüzum kalmaksızın, **belediye veya Devlet zabıtası tarafından derhal yıktırılır.**» hükmü 05/12/2024 tarih ve 7534 sayılı Kanunun 2 maddesiyle değiştirilmiştir.

Yeni düzenlemede; belediye sınırları içinde veya dışında, belediyelere, Hazineye, özel idarelere, özel bütçeli dairelere ait arazi ve arsalarda veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde yapılacak, daimi veya geçici bütün izinsiz yapılar ve varsa çevreleyen tel örgü, çit, duvar gibi yapılar da dâhil inşa sırasında olsun veya iskan edilmiş bulunsun, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, belediyeler veya il özel idarelerince **yıkım kararı** alınır. Alınan karar 7 gün içerisinde belediye veya idarelerce ilgililerine iadeli taahhütlü olarak tebliğ edilir. Tebliğ edilemediği durumlarda, yıkım kararının bir örneği yıkımı yapılacak yapıya asılır ve ilgili muhtarlığa bir örneği bırakılır. Bu tarih, kararın tebliğ tarihi yerine geçer. Tebliğ tarihinden **15 gün sonra** belediye veya il özel idaresi tarafından **derhal yıktırılır.**

Yıkım sırasında lüzum hasıl olduğunda, belediyeler ilgili mülkiye amirlerine başvurarak yardım isteyebilirler. Mülkiye amirleri, izinsiz yapıların yıkım güvenliğinin sağlanması konusunda yükümlüdürler.

3) 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa göre, sit ve koruma alanlarında ruhsatsız yapı, izinsiz kazı ve sondaj yaptıranları, izinsiz define arayanları ilgili mercilere bildirmek.

Korunması gereken yapının;

- yıkılmasına, bozulmasına, tahribine, yok olmasına, zarara uğramasına sebep olanlar,
 - koruma planlarına aykırı yapı yapanlar, izinsiz inşai ve fiziki müdahale yapan ve yaptıranlar,
 - usulsüz yıkma ve imar izni verenler,
- muhtelif **hapis ve adli para** cezasıyla cezalandırılır. (65. md) ←

Çevre ve Sağlık ile İlgili Görevleri;

1) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ve 5179 sayılı Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değıştirilerek Kabulü Hakkında Kanun çerçevesinde belediye zabıtası tarafından yerine getirilmesi emredilen görevleri yerine getirmek, bu konuda ilgili kurumlar ve belediyenin ilgili diğerk birimleri ile müşterek çalışma yapmak.

1593 sayılı Kanun 266. md. Sıhhi Zabıta Talimatnamesi; meskenlerin ihtiva etmeleri lazım gelen asgari müştemilatı, umumi ve müşterek ikametgahlardaki ikamet şeraitini, gıda maddeleri satılan veya sair temizliğe mütaallik işlerle iştigal edilen mahallerin, han, otel, misafirhane, eğlence mahalleriyle bütün umumi yerlerin sıhhi şartlarını ve umumiyetle şehrin sıhhat ve temizliğine taallük eden hususlara ait riayetleri lazım gelen kaideleri ihtiva eder.

2) Ev, apartman ve işyerlerinin çöplerinin sokağa atılmasına mani olmak, umumi çöp ve ayrıştırma kutularına zarar verilmesini ve bu kutulardaki atıkların çevreye dökülmesini önlemek, aykırı davrananlar hakkında yasal işlem yapmak, atıklarını kurallara aykırı olarak bertaraf edenler hakkında işlem yapmak ve/veya yetkili mercilere bildirimde bulunmak.

3) 5393 sayılı Kanunun 15/m maddesi doğrultusunda, cadde, sokak, park, meydanlar, kaldırımlar, deniz, göl, nehir ve benzeri yerlerde mevzuata ve sağlık şartlarına aykırı olarak satış yapan **seyyar satıcıları men etmek**, satışa sunulan emtiaları emanete almak, emanete alınan **gıda maddelerinden** bozulabileceklerin cezası ödenmeyerek **iki gün içinde alınmaması** halinde **gıda bankasına**, gıda bankası bulunmayan yerlerde devlete **ait sosyal hizmet ve yardım kuruluşlarına** teslim etmek, cezası ödenmeyerek otuz gün içinde teslim alınmayan gıda dışı malları kanunla belirlenen yerlere tutanak karşılığı teslim etmek ve ilgilileri hakkında işlem yapmak.

4) Yetkili mercilerin kararları doğrultusunda belirlenen yerler dışında **kurban kesilmesini** önlemek, ilgililer hakkında yasal işlem yapmak. →

5) 2872 sayılı Çevre Kanununa ve ilgili yönetmeliklere göre çevre ve insan sağlığına zarar veren, kişilerin huzur ve sükûnunu, beden ve ruh sağlığını bozacak şekilde **gürültü** yapan fabrika, işyeri, atölye, eğlence yerleri gibi müesseseleri tutanak düzenleyerek yetkili mercilere bildirmek ve bu konuda kendisine verilen görevleri yerine getirmek. (Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği)

6) 22/2/1989 tarihli ve 13838 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan **Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Yönetmeliğine** göre bir yerde hastalık çıkması veya sebebi belli olmayan hayvan ölümlerinin görülmesi halinde ilgili mercilere haber vermek, bu yerleri **geçici kordon** altına almak, yetkililere bu konuda her türlü yardımı yapmak, imhası gereken hayvanların yetkililer tarafından itlaf edilmesine yardımcı olmak, bunların insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde imhasını yaptırmak. →

7) Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmeliğe göre her türlü hayvan ve hayvansal ürünlerin naklinde kullanılan pasaport, nakil belgesi, veteriner sağlık raporu ve nakil beyannamesi gibi belgeleri kontrol etmek ve ilgili belgeler olmadan yapılan hayvan ve hayvansal ürünleri alıkoyarak mülki idare amirine bildirilmesini sağlamak.

8) 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ile belediyelere, zabitanın görevleri içerisinde verilen yetkileri kullanmak.

9) İlgili kuruluşlar ile işbirliği halinde fırınların ve ekmek fabrikalarının ve diğer gıda üretim yerlerinin sağlık şartlarına uygunluğunun denetiminde ilgili kuruluşların talebi halinde nezaret etmek, ekmek ve pide gramajını, fiyat tarifelerini kontrol etmek, gerekli kanuni işlemleri yapmak. →

Trafikle İlgili Görevleri;

- 1) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisindeki karayolları kenarlarında yapılan yapı ve tesisler için belge aramak, olmayanlar hakkında fen elemanları ile birlikte tutanak düzenlemek. (Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler Hakkında Yönetmelik)
- 2) Yetkili organların kararı uyarınca belirlenen kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksilerin sayılarını, bilet ücret ve tarifeleri ile zaman ve güzergâhlarını denetlemek, kurallara uymayanlar hakkında yasal işlem yapmak.
- 3) Yetkili organların kararı uyarınca tespit edilen durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerindeki araç park yerlerinde gereken denetimleri ve diğer iş ve işlemleri yapmak.
- 4) Kanunlarla belediyelere verilen trafik görev ve yetkilerinden belediye başkanlığınca uygun görülenleri yürütmek, (2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu 10. maddesinde, Belediye trafik birimlerinin, görev ve yetkileri sayılmıştır.)
- 5) Belediyelerce yapılan alt yapı çalışmalarında gerekli trafik önlemlerini almak.

Belediye trafik birimleri, görev ve yetkileri (2918/10 md.)

Bu Kanunla belediyelere verilen görevler il ve ilçe trafik komisyonları ve mahalli trafik birimleri ile işbirliği yapılarak yürütülür.

Her belediye başkanlığı bünyesinde, hizmet kapasitesi gözönünde tutularak **belediye trafik şube müdürlüğü, şefliği veya memurluğu** kurulur.

Görev ve yetkiler;

1. Yapım ve bakımından sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmak,
2. Gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmak,
3. Karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalışmalarda gerekli tedbirleri almak, aldirmek ve denetlemek,
4. Karayolunda trafik için tehlike teşkil eden engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek şekilde işaretlemek veya ortadan kaldırmak,
5. Yol yapısı veya işaretleme yetersizliği yüzünden trafik kazalarının vukubulduğu yerlerde, yetkililerce teklif edilen tedbirleri almak,
6. Çocuklar için trafik eğitim tesisleri yapmak veya yapılmasını sağlamak,
7. Bu Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak.

!!! Karayolları Trafik Yönetmeliği 16/4 maddesi; Belediyeler bu madde ile görev verilen hizmetlerin denetimi dışında, trafiği denetleyemez ve hiçbir halde trafik suç ve ceza tutanağı düzenleyemezler.

6) Belediye sınırları içerisinde kaldırımları, toplu taşıma araçlarına ait durakları, yangın musluğu, doğalgaz kutusu, yeşil alan, engelli geçişi ve benzeri yerleri motorlu veya motorsuz araçlar ile işgal edenler hakkında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu doğrultusunda işlem yapmak, bu araçların sahipleri tarafından kaldırılmaması ve sahibinin bulunamaması halinde yetkili birimlerle en yakın otoparka çekilmesini sağlamak, ruhsatında belirtilen amacı dışında kullanılan motorlu araçları emniyet birimlerine bildirmek.

7) Şehirlerarası otobüs terminalleri ile diğer garajlardaki otobüslerin fiyat ve zaman tarifelerini denetlemek, uymayanlara tutanak düzenlemek. (4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu 27. maddesine göre, ceza verme yetkisi terminallerde belediye zabıtasına aittir.) (8.173,00 TL)

Yardım Görevleri;

- 1) Beldede, beldenin yabancısı bulunan kimselere yardımcı olmak, yolda kalmış kişilerin tespiti halinde yetkili kurumlara bildirmek.
- 2) Savaş ve savaşa hazırlık gibi olağanüstü hallerde sivil savunma hizmetlerinin gerektirdiği ve kendisine verilen görevleri yerine getirmek.
- 3) Korunmaya ve bakıma muhtaç çocukları, engellileri, yaşlıları ve yardıma muhtaç kişileri tespit halinde sosyal hizmet kurumlarına bildirmek.

(2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu nun 21. maddesi gereğince; korunmaya, bakıma, yardıma muhtaç aile, çocuk, engelli ve yaşlılar ile sosyal hizmetlere muhtaç diğer kişilerin Kuruma duyurulmasında ve incelemeye ilişkin olarak Kurum ile işbirliğinde bulunulmasında mahalli mülki amirler, sağlık kuruluşları ve köy muhtarları ile genel kolluk kuvvetleri ve **belediye zabıta memurları** yükümlüdürler.)

BELEDİYE ZABITASININ YETKİLERİ

Belediye zabıtasının; ilgili mevzuatın ve yetkili belediye organlarının yüklediği görevleri yerine getirebilmek için belediye sınırları içindeki yetkileri şunlardır::

- a) Görevleri ile ilgili konularda işyerlerinde denetim yapmak, sahip veya işletenlerinden ilgili belgeleri istemek ve haklarında tutanak düzenlemek.
- b) Mevzuatla kendilerine verilen görevleri yapmaya mani olanlar ile görev sırasında mukavemet gösterenleri, görevi yaptırmamak için direnen, küfür, hakaret, tehdit edenler ile sözlü veya fiili saldırıda bulunanları kolluğa bildirmek, kovuşturma yapmak üzere tutanak düzenlemek. →

- c) 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında korunan eser, icra ve yapımların tespit edildiği kitap, kaset, CD, VCD ve DVD gibi taşıyıcı materyaller ile gazete, dergi ve kitapların umumi yol, kaldırım, pazar veya panayır kurulan yerler, meydanlar, mezat yerleri, yol, meydan, pazar, iskele, köprü gibi umuma ait yerlerde satışına izin vermemek, bunların satışını engellemek ve ilgili makamlara bildirmek.
- d) Umumi yerlerde aşırı derecede gürültü yapanlara, çevreyi kirletenlere, pazar ve panayır yerlerinde geliş ve gidişi zorlaştıranlara gerekli ikaz ve tembihatta bulunmak, uymayanlar hakkında gerekli yasal işlemi yapmak.

ZABITANIN SORUMLULUĐU

Belediye zabıtası müdür, amir ve memurları, görevlerine ilişkin kanun, tüzük, yönetmelik ve emirleri bilmekle, hizmetlerini bunların hükümleri dairesinde yapmakla ve görevlerin yerine getirilmesi sırasında birbirlerine yardım etmekle yükümlü ve sorumludurlar.